

**Kvůli tomu,
že potřebuji mít
čistou lednici,
přeci neopustím
svůj ideál změnit
svět.**

Tipy, jak podpořit ženy v politických
stranách na komunální úrovni

„Spousta lidí vás o politiku bádá, pokud si chcete zachovat nějaký systém, na kterém parazitují velmi vlivné elity, aby prosadily svoje povrchy, jsme skutečně experimentálně zkusili, co to je, když přibývá žen v politice. Když pět, šest, sedm žen, tak se začala řešit úplně jiná témata než předtím v kolečkách.“ „Jsem překvapená tím, jakou potřebu zpochybňovat se máme intelektuální kapacity i postavení, které jsme si pracně vydobily, tak začít? Nejsou ty kvóty nespravedlivé?‘ Tohle nízké sebehodnocení celé té skupiny a navíc s tím sexistickým postojem mnohých mužů vůči ženám, není pro mě. Žena vypadá docela dobře, tak to bude hloupá, tak to tam mnohdy podporuje, co se týká rodinných věcí, nebo u rodičů přítele, kteří se ptají, kdy budou děti, já řeší věci, které u přítele neřeší.“ „Politika do škol nepatří, ale je třeba nadvládu přinést.“ „Způsob fungování pro mimopražské je takový, že máme schůzky školou povinné děti, to znamená, že těch čtrnáct dní prostě doma nejsou. Účinnost ve straně utlumila, protože pro mě nebylo možné chodit na schůzky. Vím, že i někteří kolegové berou svoje děti na schůze, a děti jim tam spí v klidnosti. Přiznám se, že mě to pozitivně naladuje. Tím, že máme v naší straně, že mohla bavit o mnoha věcech.“ „Docela často zmiňuji, že je důležité, aby ženy, když jsem se účastnila mentoringu pro mladé a tři dny jsem stínovala europarlament, jsem možnost se setkat s tím politikem a s celým sekretariátem.“ „Mentoring je dobrý, když některé věci si člověk musí zažít.“ „Možná to řeknu tvrdě, ale opravdu se nehodí do hospod a na ty tenisy a golfy a tam si všechno domlouvají. A vy, když jste v podobných vinných sklepech a podobně. A tam se to skutečně dojednává.“ „Ten mentoring v naší straně, každý hraje sám za sebe. To mne zaskočilo, nebyla jsem na to připravená, vůbec zajímat. Mám to vůbec říct? Mám se vůbec o to snažit, když to pro mě nepřímo prostředně souvisí s počtem žen v zastupitelstvu.“ „Spousta lidí vás

Kvůli tomu, že potřebuji mít čistou lednici, přeci neopustím svůj ideál změnit svět.

Tipy, jak podpořit ženy v politických
stranách na komunální úrovni

Projekt podpořila Nadace OSF v rámci programu Active Citizens Fund, jehož cílem je podpora občanské společnosti a posílení kapacit neziskových organizací. Cílem programu je dále inspirace k aktivnímu občanství a pomoc znevýhodněným skupinám. Program Active Citizens Fund vstoupil do České republiky v září roku 2019 s cílempodpořit neziskové organizace neohledně na jejich velikost a zkušenosti. V České republice jej spravuje konsorcium, které tvoří Nadace OSF, Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové a Skautský institut. Program je realizován v rámci Fondů EHP a Norska 2014–2021. Prostřednictvím Fondů EHP a Norska přispívají státy Island, Lichtenštejnsko a Norsko ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů v Evropském hospodářském prostoru (EHP) a k posilování spolupráce s 15 evropskými státy. Důležitým posláním programu je také spolupráce mezi Českou republikou a dárcovskými státy. Jde o spolupráci mezi českými neziskovými organizacemi a organizacemi z Islandu, Lichtenštejnska a Norska.

Obsah

Podpora zájmu žen a dívek o komunální politiku (databáze)	7
Transparentní vnitrostranická pravidla	11
Mentoring	15
Sítování	19
Opatření umožňující sladění politické kariéry, osobního a rodinného života	23
Vzdělávání členek a členů strany	27
Genderově korektní jazyk	31
Důsledné potírání sexuálního obtěžování či projevů sexismu	35
Zviditelnění ženských kandidátek a korektní způsob jejich prezentace	39
Spolupráce s občanskou společností (NNO)	43

Rovnost žen a mužů zdůrazňuje Ústava ČR jako jeden ze základních principů demokratického uspořádání. Neměla by být a většinou ani není v rozporu s východisky různě ideově orientovaných politických stran. Liberální strany zdůrazňují rovnost příležitostí, neměly by tedy dopustit, aby pouhý fakt, že je někdo žena, podstatně snížil jeho možnosti ovlivňovat politiku. Konzervativci vždy preferovali konkrétní individuální pomoc „silnějším“ „slabším“ před plošnými opatřeními, měli by se tedy snažit odspodu, aktivitou jednotlivých členů pomáhat zvýšit participaci žen v politice. Socialisté věří, že lidé si mají být rovni a stát to má pomoci zajistit, měli by proto v tomto smyslu interpelovat různé státní instituce a jít sami příkladem.

Výše zmíněné se projevuje na celostátní úrovni, a tím spíše by mělo platit i na úrovni komunální, kde ideové zakotvení není tak zásadní a politické strany se mohou na podpoře žen vzájemně jednodušeji domluvit. České i zahraniční politické strany ve snaze řešit nerovné postavení žen a mužů v politice sahají k různým opatřením, která jsou zpravidla v souladu s jejich programovými hodnotami a principy. V následující části si představíme konkrétní nástroje odstraňování nerovnosti žen a mužů v politice včetně příkladů dobré praxe z českého i evropského prostředí.

Opatření, která zde prezentujeme, by měla sloužit jako inspirace, ale je samozřejmě vhodné si je přizpůsobit tak, aby dobře fungovala uvnitř té které strany. Není nutné využít všechna opatření najednou, pro začátek je naopak vhodné vybrat si pouze ty nástroje, které jsou nejvíce potřeba.

Podpora zájmu žen a dívek o komunální politiku (databáze)

Chce-li mít strana vyrovnané zastoupení žen a mužů ve svých řadách, na kandidátkách i ve volených orgánech, sama by se měla cíleně zaměřovat na vyhledávání a oslovování žen. Databáze potenciálních kandidátek může pomoci zamezit námitkám, které se odvolávají na nedostatek vhodných kandidátek. Je možné v ní rychle a efektivně vyhledat vhodné uchazečky na nabízené posty či politické funkce z řad členek dané politické strany. Každý záznam o kandidátce by měl obsahovat vzdělání, kompetence a zkušenosti dané osoby.

Cílené oslovení žen a jejich nábor může být součástí obsáhlejší mediální strategie nebo strategie řízení vnějších vztahů stran. Politické strany si často stěžují, že mají ve svém středu jen málo členek, které by stály o politické funkce, a že ženy obecně jeví o politiku malý zájem¹. Ale jejich vysoká angažovanost například v neziskovém sektoru ukazuje opak – ženy o věci veřejné zájem projevují a jsou v této oblasti úspěšné. Problém tedy nebývá v nedostatku žen v členských základech, ale v tom, aby byly ženy vhodně motivovány k tomu se angažovat. Nechuť být aktivní v politice u žen může být způsobena současnými tématy, kterými se politika zabývá, ale také agresivními praktikami, jichž se v politických kruzích běžně užívá. Je proto výzvou pro politické strany, aby řešily témata blízká ženám, kultivovaly politické prostředí a daly ženám najevo, že o ně stojí. To, co získají, bude jistě nejen vyšší zastoupení političek, ale obecně pestřejší reprezentace různých skupin ve svých řadách, což jim umožní oslovení širšího spektra voličstva.

V databázi jsou registrovány ženy, případně další příslušníci a příslušnice znevýhodněných skupin, které mají zájem o veřejnou či politickou funkci. V registru by měly být uvedeny jejich profesní zkušenosti, kompetence, dovednosti, dosažené vzdělání a jejich cíle, tedy o jakou funkci mají zájem. Vhodné je členit osoby podle oborů či oblastí, pro něž mají dané osoby vhodné kompetence. Databáze může pomoci také jako doplňující opatření ke kvótám.

¹ Na téma ne/zájmu žen o politiku se zaměřoval výzkum veřejného mínění provedený v roce 2015 Sociologickým ústavem AV ČR. Závěrečná zpráva M. Vohlídalové „Ženy a muži v rovnováze“ je dostupná online: http://aa.ecn.cz/img_upload/666f72756d35302d6669313030313139/vyzkumna-zprava-z-dotaznikoveho-setreni_postoje-verejnosti-k-pusobeni-zen-v-politice.pdf

„Na dobrovolnické úrovni už jsem působila, už čtyři roky před tím jsem chodila na radnici a nějakým způsobem se snažila ovlivnit chod města, ale zjistila jsem, že ten aktivismus prostě nestačí. Pokud chci něco reálně ovlivnit, tak musím jít do té politiky vyloženě akčněji.“

„Chtěla jsem být na druhé straně barikády. Chtěla jsem být spojka a předávat lidem informace. Pak jsem si řekla, že je sice hezké lidi informovat, ale bylo by dobré mít i moc to měnit.“

Transparentní vnitrostranická pravidla

Je žádoucí, aby měla strana jasně stanovená transparentní pravidla, která dávají všem šanci zapojit se. Tato pravidla zamezují diskriminaci a myslí na ty, kteří a které mohou být znevýhodněni či znevýhodněny.

Jasně definovaná a transparentní pravidla v rámci strany posilují vnitrostranickou demokracii a představují základ pro rovný přístup jak mužů, tak žen k volebným a vedoucím pozicím. Formalizace postupů uvnitř strany je však důležitá pro všechny, kteří a které nemají přímý přístup k moci. Omezí tvorbu mocenských klik a neformálních sítí ovládaných jednou skupinou či jednotlivcem, což prospěje demokratickým principům uvnitř strany. Formalizace obohacuje jakékoli jednání o pohled skupin, které jsou zpravidla z neformálních mocenských struktur vyloučeny. Těmito vyloučenými skupinami jsou velmi často ženy, ale také například mladí lidé.

Klíčové je v tomto ohledu především nastavení transparentního výběru kandidátů a kandidátek. Pokud nejsou kritéria jasně stanovena, hrozí riziko, že výběr neproběhne na základě schopností a zkušeností, ale pouze na základě toho, „kdo se s kým zná“.

Užitečné je užívat například anonymní životopisy, kde uchazeč či uchazečka uvádí pouze své profesní zkušenosti – bez uvedení jména, rodinného stavu či data narození. V neposlední řadě je podstatné, aby byla transparentní i pravidla, jak jsou rozdělovány finanční zdroje ve straně.

„Možná to řeknu tvrdě, ale opravdu jsou v politických stranách ta mužská bratrstva, kde ti pánové spolu chodí do hospod a na ty tenisy a golfy a tam si všechno domlouvají. A vy, když k té práci máte ještě i rodinu, tak nemáte čas někde po nocích chodit po vinných sklepech a podobně. A tam se to skutečně dojednává.“

„Ten předvolební rok byl strašný, prostě každý je každému vlkem, i v té vlastní straně, každý hraje sám za sebe. To mne zaskočilo, nebyla jsem na to připravená.“

„Pro mě je v tuhle chvíli největší bariéra, že je moje téma nebude vůbec zajímat. Mám to vůbec říct? Mám se vůbec o to snažit, když to pro tu většinu v zastupitelstvu není tak důležité téma jako pro mě? A tohle bezprostředně souvisí s počtem žen v zastupitelstvu.“

Mentoring

Zkušené političky solidárně vyhledávají a vedou nové, méně zkušené ženské kolegyně.

Jednou z osvědčených metod, jak posílit pozici žen v politické oblasti, je mentoring. Tento způsob neformálního vzdělávání se dostal do politiky z ekonomické sféry. Velmi zjednodušeně řečeno se jedná o vztah učitelky a žákyně, kde zkušenější kolegyně (mentorka) předává své zkušenosti méně zkušené či začínající političce (mentee, tj. aspirantce). Jde tedy o osobní způsob předání zkušeností, kdy aspirantka tráví s mentorkou určitý předem sjednaný čas a během této doby je zasvěcována do politické praxe. Nemusí se jednat pouze o otázky politické, může jít i o rady a sdílení ryze praktických strategií a dovedností, jak se jako žena v politice neztratit.

Aspirantce mentoring umožňuje získat ryze praktické zkušenosti a poznat prostředí politického života. Je na dohodě obou stran, jak rozsáhlá a podrobná taková praxe bude. Odměnou pro mentorku je na druhou stranu nejen aspirantčina případná dočasná výpomoc, ale i obohacení vlastního politického života o nový pohled, zkušenosti a nápady.

„Za mě mentoring určitě ano, už jsem se účastnila mentoringu pro mladé a tři dny jsem stínovala europoslance. Pochopila jsem, jak funguje výbor nebo pracovní skupiny, měla jsem možnost se setkat s tím politikem a s celým sekretariátem.“

„Mentoring dává velký smysl, dostala jsem od starších spousty životních zkušeností, i když některé věci si člověk musí zažít.“

Sítování

Navazování kontaktů a spolupráce mezi ženami. Muži vzhledem k odlišným časovým možnostem a stále výhodnějšímu postavení v politice častěji vytvářejí neformální sítě, kde sdílejí kontakty a informace. Ženy se v politice spojují výrazně méně často, cílené sítování jim proto pomáhá vytvořit či rozšířit si síť kontaktů.

Další metodou, která je velmi podobná mentoringu, je síťování. Na rozdíl od vztahu zkušenější a méně zkušené političky jsou vztahy při síťování založeny spíše na vrstevnickém sdílení. Větší či menší skupina žen se pravidelně stýká – osobně, telefonicky či elektronicky. Cílené setkávání žen reaguje na skutečnost, že ženy mají v průměru méně volného času než muži. Například v České republice tráví ekonomicky aktivní ženy neplacenou prací v domácnosti až 28 hodin týdně (tj. 0,7 pracovního úvazku navíc ke svému zaměstnání), zatímco muži v průměru pouze 15 hodin².

Jedním z důležitých přínosů je sdílení informací a zkušeností. Zároveň se vytváří kolegiální a vzájemná podpora žen ve skupině. V pokročilejší fázi lze síť využít i k vytváření strategických postupů přímo zaměřených na dosažení specifických cílů.

„Bylo velmi příjemné to, jak jsme sdíleli zkušenosti. Přiznám se, že mě to pozitivně naladuje. Tím, že máme v naší politice velice málo žen, tak prostě nemám tolik kolegyň, se kterými bych se mohla bavit o mnoha věcech.“

„Docela často zmiňuji, že je důležité, abychom se my ženy navzájem podporovaly.“

² Vohlídalová, M. „Muži, ženy a neplacená práce v domácnosti v číslech“. In Hornová, M. (ed.) Pečuj a vypečeme tě: zpráva o neplacené práci v ČR, Praha: Gender Studies, o.p.s., 2012. Dostupné online: <http://aa.ecn.cz/img_upload/8b47a03bf445e4c3031ce326c68558ae/hbs_pecuj_a_vypeceme_te_zprava_o_neplacene_praci_v_cr_pdf_web.pdf#page=41>

V

Opatření umožňující sladění politické kariéry, osobního a rodinného života

Strana se zavazuje neorganizovat schůze v pozdních večerních hodinách, zajistí členům a členkám hlídání dětí během schůzí, umožní komunikaci přes internet apod.

Jednou z největších bariér pro větší zapojení žen do politiky je skutečnost, že politika a práce v politických stranách je uspořádána způsobem, který vyhovuje osobám nepečujícím o rodinu. V České republice jsou to stále ženy, které jsou vnímány jako ty, které jsou zodpovědné za péči o rodinu a děti. Tato bariéra je překážkou pro samotné političky, které se často i samy obviňují z nedostatečné péče o děti a domácnost. Nežřídkou také zapojení žen do politiky způsobí problém v okolí, které to špatně přijímá a dává to ženám najevo.

Častý je i rozdílný přístup médií k političkám. Příkladem toho může být, když je při předvánočním rozhovoru s političkou pro obecní časopis tématem místo politiky péčení cukroví. Politiků se však na jejich zapojení do péče o rodinu a domácnost nikdo neptá, byť většina z nich má také rodinu a děti. Pro mnohé ženy je také fyzicky nemožné být v rámci strany aktivní, protože načasování porad, schůzí či jednání je přizpůsobeno modelu, v němž politicky aktivní osoba o děti a domácnost nepečuje.

Pokud chce politická strana přilákat např. ženy pečující o děti, musí se strana přizpůsobit jejich potřebám. Velkou výhodou komunální politiky je fakt, že ženy nemusí dojíždět z velké vzdálenosti do hlavního města, např. do parlamentu nebo stranické centrály. Strany mohou učinit mnoho vstřícných kroků – zrušit noční a víkendové schůze, připravit v době schůzí hlídání pro děti, vyhradit v prostorách sídla politické strany či instituce dětský koutek. Ženám, které pečují o děti, pomůže i to, pokud budou všechna rozhodnutí činěna v rámci oficiálních struktur, nikoliv během neoficiálních příležitostí, jako jsou setkání v barech, při sportovních zápasech nebo dokonce v sauně, kterých se ženy, pokud pečují o děti, nemohou účastnit.

„Způsob fungování pro mimopražské je takový, že máme schůzi dva týdny po sobě. Pro ty ženy, které mají doma rodiny, malé děti nebo školou povinné děti, to znamená, že těch čtrnáct dní prostě doma nejsou.“

„Pak jsem měla období, když jsem měla dvě malé děti, tak jsem svoji činnost ve straně utlumila, protože pro mě nebylo možné chodit na schůze v šest večer. Já jsem prostě ta, kdo uspávala děti. A třeba teď mi připadá fajn, že i někteří kolegové berou svoje děti na schůze, a děti jim tam spí v kočárku, v nosítkách. Je to úžasné.“

Vzdělávání členek a členů strany

Strana systematicky vzdělává své členstvo v oblasti uplatňování rovných příležitostí či nediskriminace. Specifickým školením strana podporuje různé znevýhodněné skupiny.

Je třeba opakovaně připomínat důležitost vyrovnaného zastoupení žen a mužů proto, aby byla politika demokratická, reprezentovala celé obyvatelstvo obce, a tudíž řešila témata všech občanů. Politické strany mohou pořádat setkání na rozmanitá témata týkající se rovných příležitostí, jako je osvěta v oblasti genderových stereotypů, zvážení možnosti rozdílného dopadu všech přijímaných opatření na ženy a muže, genderové rozpočtování, tj. posuzování veškerých veřejných rozpočtů z hlediska dopadu na ženy a muže, dále pak sladování soukromého života s politickou kariérou, prevence sexuálního obtěžování a další.

Vzhledem k odlišné výchově a postavení ve společnosti mohou ženy potřebovat ke vstupu do politiky více motivace. Tu jim může poskytnout například školení zaměřené na tzv. měkké dovednosti – prezentační dovednosti, argumentaci nebo mediální trénink.

„Politika do škol nepatří, ale je třeba mladým lidem vysvětlit, co je to politika a jakou hodnotu může do života přinést.“

„Ráda bych poradila mladým ženám, když vám nabídnou vyšší místo, vždycky to vezměte. Stala jsem se náměstkyní, i když mi nikdo nevěřil, že tam vydržím, ale osvědčila jsem se.“

VIII

Genderově korektní jazyk

Strana nemá pouze členy, poslance, místopředsedy, ale počítá ve svých materiálech také s členkami, místopředsedkyněmi, poslankyněmi apod.

Pokud se hovoří o politicích, lidé si pod tímto označením zpravidla nepředstaví ženy, přitom v komunální politice je zastoupení žen v porovnání s celostátní úrovní vysoké. Co si tedy myslet o stranách, které tvrdí, že by uvítaly větší počet žen, ale hovoří pouze o členech své strany? Používání genderově korektního jazyka se může zdát malicherné, ale je nutné si uvědomit, že jazyk ovlivňuje naše myšlení. Výzkumy potvrzují, že při používání generického maskulina, tedy zobecňujícího mužského oslovení jak pro ženy, tak pro muže, si lidé vybaví pouze nebo mnohem spíše muže.

Používání genderově korektního jazyka (tj. nejen mužského rodu, ale vyjmenování obou rodů – např. členové a členky) pomáhá předcházet situacím, kdy se některé ženy necítí osloveny a začleněny. Genderově korektní jazyk může být zakomponován jak do vnitrostranických dokumentů, tak do předvolebních programů či při komunikaci směrem k voličstvu. Může se ale také vzít jako součást neformální vnitrostranické kultury, kterou si dobrovolně buduje členstvo politické strany.

„Byla jsem jediná žena v radě, když starosta zahájil slovy: ‚Tak pánové začneme.‘“

„To se odráží na otázkách, které my ženy v politice dostáváme. Když je nějaký rozhovor, tak se novinář té političky zeptá: ‚Jak to zvládáte s těmi dětmi?!‘ Zatímco muže v mém věku, který je v politice a má taky tři děti, tak se na to nikdo nezeptá.“

VIII

Důsledné potírání sexuálního obtěžování či projevů sexismu

Základním předpokladem je uvědomění si samotného problému a šíření osvěty zaměřené na tyto jevy uvnitř strany. Dále je vhodné vytvořit strukturu, která se bude této problematice věnovat – např. určit osobu, která bude v prevenci těchto jevů vyškolená a bude v této oblasti kompetentní, takže se na ni mohou členové a členky obracet v případě, že se stali/y oběťmi diskriminace, obtěžování či sexismu.

Místní organizace strany by měla vytvořit mechanismus, který umožní hlásit a řešit případy sexuálního obtěžování. Členové a členky by měli být například informováni, na koho se v takových případech mohou obrátit. V ideálním případě by měla místní organizace používat stranický etický kodex, z něž vyplývá, že sexuálního obtěžování je nepřijatelné a jeho výskyt se nebude tolerovat.

Postava důvěrníka či důvěrnice, na kterou by se mohly obrátit osoby v případě, že se stanou obětí diskriminace, sexuálního či jiného obtěžování, by měla být tzv. dvojitou funkcí, kdy by tuto pozici zastával jak muž, tak i žena.

Taková funkce by měla být obsazena na základě hlubší znalosti vztahů v místní organizaci a měly by ji vykonávat osoby, které se těší obecné důvěře. Důležité je důvěrníka a důvěrnici dobře proškolit v oblasti negativních sociálních jevů a krizové komunikace, případně v základech krizové intervence. Náplní této role může být nejen vyslechnutí případných stížností, ale také aktivní nalézání příčin kupř. důvodů k odchodu ze stranické organizace.

„Spoustu těch mužů říká: ‚Ta žena vypadá docela dobře, tak to bude hloupá,‘ tak to tam mnohdy podprahově zaznívá.“

„Mám pocit, že se musím jako žena víc obhajovat. Hlavně co se týká rodinných věcí, nebo u rodičů přítele, kteří se ptají, kdy budou děti a jak to zvládnou, jak chci kandidovat s malým dítětem. Jeho rodiče u mě řeší věci, které u přítele neřeší.“

Zviditelnění ženských kandidátek a korektní způsob jejich prezentace

Strana oceňuje práci žen uvnitř strany a propaguje jejich obsazování do stranických funkcí. Strana ve své předvolební kampani věnuje dostatek prostoru kandidátkám a zviditelňuje je.

Četné politologické výzkumy ukazují, že ženy často vykonávají práci ve stranickém zázemí, která je méně vidět a hlavně je nakonec prezentována muži. Výsledkem toho je, že se při rozdělování stranických funkcí nebo předních míst na kandidátních listinách na ženy zapomíná.

Velmi často je kampaň zaměřena zejména na čelné kandidáty, jimiž jsou většinou muži. Pro vyšší zastoupení žen a zlepšení jejich postavení v politice je důležité jít proti trendu tzv. „zneviditelňování“ žen. Politické strany mohou cíleně upozorňovat na kandidátky, což jim také zajistí pozornost širšího a rozmanitějšího spektra voličstva. Presentace kandidátek by však vždy měla být korektní – tj. měla by vždy představovat kandidátku a její politický program. Stereotypní či sexistická prezentace političek může sice krátkodobě zaujmout, z dlouhodobějšího hlediska však stranu spíše poškozují.

Po volbách je užitečné získat zpětnou vazbu v rámci strany, případně i od voličů a voliček, jestli prezentaci ženských kandidátek a předvolební kampaň hodnotili jako genderově citlivou. V případě negativní odpovědi by měla strana reflektovat tyto výhrady při vypracování budoucí volební strategie. Politická strana, která je ženám otevřená, si těchto rozdílů všímá, oceňuje veřejně i práci v zázemí a dbá na to, aby nebyly práce a funkce ve straně rozdělovány stereotypně podle pohlaví, ale především na základě individuálních schopností a dovedností. V rámci vnitrostranických voleb pak dbá na zviditelnění vlastních ženských kandidátek. Důležitost tohoto kroku spočívá i v tom, že se kandidující ženy, které jsou vidět, stávají politickými vzory dalších žen a dívek, a pomáhají tak nabourávat představu o politice jakožto čistě mužské doméně.

„Jsem překvapená tím, jakou potřebu zpochybňovat se máme my z těch zranitelných skupin, kam patří i ženy. Ve chvíli, kdy máme nějaké intelektuální kapacity i postavení, které jsme si pracně vydobily, tak začneme pochybovat o našich zásluhách. ‚Udělalysme dost a zasloužíme si to? Nejsou ty kvóty nespravedlivé?‘ Tohle nízké sebehodnocení celé té skupiny ničemu nepřispívá. V kombinaci se stále paternalistickým přístupem, a navíc s tím sexistickým postojem mnohých mužů vůči ženám, není pro ženy strategické volit tak opatrnou rétoriku.“

„Moje zkušenost byla taková, že v době, kdy měla naše strana šanci získat hodně míst, tak už si to pánové dopředu rozdělili a nám ženám dali spíš role toho křoví. Já jsem se nakonec dostala do parlamentu jen díky tomu, že měla naše strana velmi dobrý volební výsledek a nikdo nepočítal s tím, že by moje místo bylo volitelné.“

Spolupráce s občanskou společností (NNO)

Politická strana spolupracuje s odborníky a odbornicemi působícími v nevládním sektoru a využívá jejich zkušeností s podporou rovnosti žen a mužů v politice.

V některých případech, zejména pokud strana s prosazováním rovnosti žen a mužů teprve začíná, je vhodné využít externí odbornou spolupráci. Odborníci a odbornice mohou pomoci s provedením genderového auditu, vytvořením plánu na podporu rovnosti žen a mužů nebo se spuštěním vzdělávacího či mentoringového programu.

V České republice se přímo na téma podpory rovnováhy žen a mužů v politice zaměřuje nezisková organizace Fórum 50 %. Ta kromě vzdělávání političek či organizace nadstranického síťování političek spustila i pilotní mentoringový program mezi českými političkami.

„Spousta lidí vás od politiky odradí, pokud si chcete zachovat nějaký postoj, pokud máte charakter. Politika je obecně vnímaná jako pokřivený systém, na kterém parazitují velmi vlivné elity, aby prosadily svoje povrchní zájmy, které nemají trvalý přínos společnosti.“

„A jenom potvrzuji, že my jsme skutečně experimentálně zkusili, co to je, když přibývá žen v politice. My máme jenom patnáctičlenné zastupitelstvo, a v době, kdy tam začalo být pět, šest, sedm žen, tak se začala řešit úplně jiná témata než předtím. Přestali jsme řešit parkoviště a začali jsme řešit počet dětí v mateřských školkách.“

**Kvůli tomu,
že potřebuji mít
čistou lednici,
přeci neopustím
svůj ideál změnit
svět.**

Tipy, jak podpořit ženy v politických
stranách na komunální úrovni

stoj, pokud máte náležitý charakter. Politika je obecně vnímána jako pokrivený
ní zájmy, které nemají trvalý přínos společnosti.“ „A jenom potvrzují, že my
My máme jenom patnáctičlenné zastupitelstvo, a v době, kdy tam začalo
. Přestali jsme řešit parkoviště a začali jsme řešit počet dětí v mateřských
my z těch zranitelných skupin, kam patří i ženy. Ve chvíli, kdy máme nějakou
neme pochybovat o našich zásluhách. „Udělalysme dost a zasloužíme si
piny ničemu nepřispívá. V kombinaci se stále paternalistickým přístupem
ženy strategické volit tak opatrnou rétoriku.“ „Spoustu těch mužů říká: ‚To
rahově zaznívá.‘ „Mám pocit, že se musím jako žena víc obhajovat. Hlavně
dětí a jak to zvládnou, jak chci kandidovat s malým dítětem. Jeho rodiče u
mladým lidem vysvětlit, co je to politika a jakou hodnotu může do života
i dva týdny po sobě. Pro ty ženy, které mají doma rodiny, malé děti nebo
u.“ „Pak jsem měla období, když jsem měla dvě malé děti, tak jsem svoji
ze v šest večer. Já jsem prostě ta, kdo uspávala děti. A třeba teď mi připadají
kočárku, v nosítkách. Je to úžasné. „Bylo velmi příjemné to, jak jsme sdílely
politice velice málo žen, tak prostě nemám tolik kolegyně, se kterými bych
ychom se my ženy navzájem podporovaly.“ „Za mě mentoring určitě ano
poslance. Pochopila jsem, jak funguje výbor nebo pracovní skupiny, měla
g dává velký smysl, dostala jsem od starších spousty životních zkušeností.
vdu jsou v politických stranách ta mužská bratrstva, kde ti pánové spolu
když k té práci máte ještě i rodinu, tak nemáte čas někde po nocích chodit
předvolební rok byl strašný, prostě každý je každému vlkem, i v té vlastni
pravená.“ „Pro mě je v tuhle chvíli největší bariéra, že je moje téma nebud
o tu většinu v zastupitelstvu není tak důležité téma jako pro mě? A tohle
pod politiky odradí, pokud si chcete zachovat nějaký postoj, pokud máte

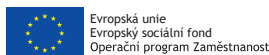
Kvůli tomu, že potřebuji mít čistou lednici, přeci neopustím svůj ideál změnit svět.

Tipy, jak podpořit ženy v politických
stranách na komunální úrovni

Iceland
Liechtenstein
Norway

**Active
citizens fund**

Publikace vznikla v rámci projektu „Spoluprací
k úspěchu – Podpora zapojení žen do komunální
politiky“ CZ.03.1.5./0.0/0.0/17_81/001/1610

Úřad vlády České republiky

Projekt byl realizován za finanční podpory
Úřadu vlády České republiky.